

॥ ३ ॥ २४ ॥ ५ ॥ भौमं ब्रह्म वेदान्तज्ञांश्च ॥ ६ ॥ मार्दवापवादमाह एवमिति ॥ ७ ॥ २८ ॥ स्वधर्मेण शस्त्रोद्यमनेन निगृहीयादेवननुहन्यात् ॥ २९ ॥ विनश्यमानं आततायिदोषात् तेन आततायिनिपेहेण अनिपहेतु धर्महास्यादेव जीवतोस्य निपेहोदुःशकश्चेत्तत्राह मन्युस्तन्मन्युमुच्छति यथास्वर्ग्यीशुतमः स्फटिकस्तूलपिण्डमुद्धीप्यतदूष्मणास्वयं नश्यति एवं आततायिको धोऽन्यमुद्धीप्यतद्वाराततायिनमेवाश्रयदाहेन दहति नात्र हंतुर्दोष इत्यर्थः ॥ ३० ॥ एवं चेति यद्यप्येवं तथापि द्विजातयो ब्राह्मणारक्ष्या एव ॥ ३१ ॥ अभिशस्तं सताऽसनावादोषेण युक्तं तथा व्यापितं ॥ ३२ ॥ शारीरं कथायातादिदं हं ह्यौबल्यमर्थं ॥ ३३ ॥ पुरुषसंचयात् ब्रा

मनुना चैव राजेन्द्रगीतौ श्लोकौ महात्मना ॥ धर्मेषु स्वेषु कौरव्यहृदि तौ कर्तुमर्हसि ॥ २३ ॥ अद्भ्योभिर्ब्रह्मतः क्षत्रमश्मनो लोहमुत्थितं ॥ तेषां सर्वत्र गते जः स्वासुयो निषुशाम्यति ॥ २४ ॥ अयो हं तियदाश्मानमग्निना वारिहन्त्यते ॥ ब्रह्मचक्षत्रि यो द्वेष्टि तदासीदंति ते त्रयः ॥ २५ ॥ एवं कृत्वामहाराजनमस्या एव ते द्विजाः ॥ भौमं ब्रह्म द्विजश्रेष्ठाधारयं तिसमर्चिताः ॥ २६ ॥ एवं चैव नरव्याघ्रलोकत्रयविघातकाः ॥ निग्राह्या एव सततं बाहुभ्यां ये स्युरीदृशाः ॥ २७ ॥ श्लोकौ चोशनसागीतौ पुरातातमहर्षिणा ॥ तौ निबोधमहाराजत्वमेकाग्रमना नृप ॥ २८ ॥ उद्यम्य शस्त्रमायांतमपि वेदांतगंगणे ॥ निगृह्णीयात्स्वधर्मेण धर्मपिक्षी नराधिपः ॥ २९ ॥ विनश्यमानं धर्मं हियोभिरक्षेत्स धर्मवित् ॥ न तेन धर्महासस्यान्मन्युस्तन्मन्युमुच्छति ॥ ३० ॥ एवं चैव नरश्रेष्ठरक्ष्या एव द्विजातयः ॥ सापराधानपिहितान्विषयांते समुत्सृजेत् ॥ ३१ ॥ अभिशस्तमपि त्वेषां कृपायी तविशांपते ॥ ब्रह्मघ्नैर्गुरुतले च भ्रूणहत्येतथैव च ॥ ३२ ॥ राजद्विष्टे च विप्रस्य विषयांते विसर्जनं ॥ विधीयते न शारीरं दंडमेपांकदाचन ॥ ३३ ॥ दयिताश्च नरास्ते स्युर्भक्तिं मतो द्विजेषु ॥ न कोशः परमोन्योस्ति राज्ञां पुरुषसंचयात् ॥ ३४ ॥ दुर्गेषु च महाराज षट्सु ये शास्त्रनिश्चिताः ॥ सर्वदुर्गेषु मन्यंते नरदुर्गसु दुस्तरं ॥ ३५ ॥ तस्मान्नित्यं दयाकार्या चातुर्वर्ण्ये विपश्चिता ॥ धर्मात्मा सत्यवाक् क्रैवराज रंजयति प्रजाः ॥ ३६ ॥ न च क्षांति न तेनि त्यं भाव्यं पुत्रसमंततः ॥ अधर्मा हि मृदू राजा क्षमावानिव कुंजरः ॥ ३७ ॥ बाहस्पत्ये च शास्त्रे च श्लोको निगदितः पुरा ॥ अस्मिन्नर्थे महाराज तन्मे निगदतः शृणु ॥ ३८ ॥ क्षममाणं नृपं नित्यं नीचः परिभवे ज्ञानः ॥ हस्ति यं तागजस्येव शिर एवारुरुक्षति ॥ ३९ ॥ तस्मान्नैव मृदुर्नित्यं तीक्ष्णो नैव भवेन्नृपः ॥ वासंताकं इव श्रीमान्नशीतो न च घर्मदः ॥ ४० ॥ प्रत्यक्षेणानुमानेन तथौपम्यागमैरपि ॥ परीक्ष्यास्ते महाराजस्वे परे चैव नित्यशः ॥ ४१ ॥

क्षणभक्तादिति पूर्वार्थः ॥ ३४ ॥ षट्सु मरुजलपृथ्वीवनपर्वतनरमयेषु ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ पुनर्दयापवादमाह नचेति समंततः सर्वजातीयेषु अधर्मो धर्मविरोधी ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ गजस्य क्षममाणस्य ॥ ३९ ॥ ४० ॥ प्रत्यक्षेण उपकारापकारादिना अनुमानेन न च वक्रविकारादिना यथोक्तं नेत्रवक्रविकारेण ज्ञायते तर्गतमन इति औपम्यं उपमानं अन्यत्र कार्यदर्शनेन आगमैः शब्दादिना समुद्रिकलक्षणनेन तेषु रुषाः परीक्ष्याः ॥ ४१ ॥